Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 25. októbra 2018 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Verejné zmluvy na dodanie zdravotníckeho materiálu a diagnostických zariadení – Smernica 2014/24/EÚ – Článok 42 – Zadanie – Voľná úvaha verejného obstarávateľa – Podrobné formulovanie technických špecifikácií“

Vo veci C-413/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Najvyšší súd, Litva) z 30. júna 2017 a doručený Súdnemu dvoru 10. júla 2017, ktorý súvisí s konaním:

„Roche Lietuva“ UAB

za účasti:

Kauno Dainavos poliklinika VšĮ,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predsedníčka deviatej komory K. Jürimäe, sudcovia E. Juhász (spravodajca) a C. Vajda,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– „Roche Lietuva“ UAB, v zastúpení: G. Balčiūnas a K. Karpickis, advokatai,

– Kauno Dainavos poliklinika VšĮ, v zastúpení: K. Laurynaitė a J. Judickienė, advokatai,

– litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas, K. Dieninis a D. Stepanienė, splnomocnení zástupcovia,

– grécka vláda, v zastúpení: M. Tassopoulou, A. Magrippi a K. Georgiadis, splnomocnení zástupcovia,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Steiblytė a P. Ondrůšek, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: litovčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka najmä výkladu článkov 2 a 23, ako aj prílohy VI smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktoré sa začalo na návrh „Roche Lietuva“ UAB, uchádzača vylúčeného z postupu zadávania verejnej zákazky, ktorý organizovala Kauno Dainavos poliklinika VšĮ, verejná poliklinika so sídlom v meste Kaunas (Litva) (ďalej len „poliklinika Dainava Kaunas“), a ktoré sa týka technických špecifikácií tejto zákazky.

Právny rámec

Právo Únie

3 Smernica 2004/18 bola zrušená a nahradená s účinnosťou od 18. apríla 2016 smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18 (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 65), podľa článku 91 prvého odseku tejto smernice.

4 Podľa odôvodnenia 74 smernice 2014/24:

„(74) Technické špecifikácie vypracované verejnými obstarávateľmi musia umožňovať, aby bolo verejné obstarávanie otvorené hospodárskej súťaži, ako aj dosiahnutie cieľov udržateľnosti. Na tento účel by malo byť možné predložiť ponuky, ktoré odrážajú rozmanitosť technických riešení, noriem a technických špecifikácií na trhu vrátane tých, ktoré sú vypracované na základe kritérií výkonnosti naviazaných na životný cyklus a udržateľnosť procesu produkcie prác, tovaru a služieb.

Technické špecifikácie by sa preto mali formulovať takým spôsobom, aby sa zabránilo umelému zúženiu hospodárskej súťaže na základe požiadaviek, ktoré zvýhodňujú konkrétny hospodársky subjekt tým, že sa do nich budú premietať kľúčové charakteristické znaky tovarov, služieb alebo prác, ktoré tento hospodársky subjekt zvyčajne ponúka. Vypracovanie technických špecifikácií, pokiaľ ide o funkčné a výkonnostné požiadavky, vo všeobecnosti umožňuje dosiahnuť uvedený cieľ tým najlepším spôsobom. Požiadavky súvisiace s funkčnosťou a výkonnosťou sú zároveň vhodným prostriedkom na podporu inovácie vo verejnom obstarávaní a mali by sa využívať v čo najväčšej miere. Tam, kde sa odkazuje na európsku normu, alebo v prípade, že takáto norma neexistuje, na vnútroštátnu normu, by mali verejní obstarávatelia zvážiť ponuky založené na rovnocenných ustanoveniach. Dokázanie rovnocennosti s požadovanou značkou by malo byť povinnosťou hospodárskeho subjektu.

…“

5 Článok 18 ods. 1 tejto smernice s názvom „Zásady obstarávania“ stanovuje:

„Verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentným a primeraným spôsobom.

Obstarávanie sa nesmie robiť so zámerom vylúčiť ho z rozsahu pôsobnosti tejto smernice ani umelo zúžiť hospodársku súťaž. Hospodárska súťaž sa považuje za umelo zúženú, ak je návrh obstarávania vypracovaný so zámerom neprimerane zvýhodniť či znevýhodniť niektoré hospodárske subjekty.“

6 Článok 42 uvedenej smernice s názvom „Technické špecifikácie“ stanovuje:

„1. V súťažných podkladoch sa uvedú technické špecifikácie vymedzené v prílohe VII bode 1. Technická špecifikácia stanoví požadované charakteristické znaky prác, služieb alebo tovaru.

Tieto charakteristické znaky môžu odkazovať aj na osobitný postup alebo metódu výroby alebo poskytovania požadovaných prác, tovaru alebo služieb, alebo na osobitný postup inej fázy ich životného cyklu, a to aj vtedy, keď takéto faktory netvoria súčasť ich hmotnej podstaty, za predpokladu, že súvisia s predmetom zákazky a sú primerané jej hodnote a jej cieľom.

…

2. Technické špecifikácie umožňujú hospodárskym subjektom rovnaký prístup k postupu obstarávania a nesmú mať za následok vytváranie neopodstatnených prekážok otváraniu verejného obstarávania hospodárskej súťaži.

3. Bez toho, aby boli dotknuté záväzné vnútroštátne technické pravidlá, pokiaľ sú zlučiteľné s právom Únie, sa technické špecifikácie formulujú jedným z týchto spôsobov:

a) pomocou výkonnostných alebo funkčných požiadaviek vrátane environmentálnych charakteristík za predpokladu, že tieto parametre sú dostatočne presné na to, aby uchádzačom umožnili určiť predmet zákazky a aby verejným obstarávateľom umožnili zákazku zadať;

b) odkazom na technické špecifikácie a podľa poradia na: vnútroštátne normy, ktorými sa transponujú európske normy; európske technické osvedčenia; spoločné technické špecifikácie; medzinárodné normy; iné technické referenčné systémy zavedené európskymi úradmi pre normalizáciu, alebo ak takéto špecifikácie neexistujú, odkazom na vnútroštátne normy, vnútroštátne technické osvedčenia alebo vnútroštátne technické špecifikácie týkajúce sa dizajnu, kalkulácií, vykonania prác a použitia tovaru; každý odkaz je doplnený slovami ‚alebo rovnocenné‘;

c) pomocou výkonnostných alebo funkčných požiadaviek uvedených v písmene a) s odkazom na technické špecifikácie uvedené v písmene b) ako prostriedok predpokladu súladu s takýmito výkonnostnými alebo funkčnými požiadavkami;

d) odkazom na technické špecifikácie uvedené v písmene b) pre určité charakteristické znaky a odkazom na výkonnostné alebo funkčné požiadavky uvedené v písmene a) pre ostatné charakteristické znaky.

4. Pokiaľ si to nevyžaduje predmet zákazky, technické špecifikácie nesmú odkazovať na konkrétnu značku alebo zdroj alebo na určitý postup, ktorý charakterizuje produkty alebo služby, ktoré poskytuje konkrétny hospodársky subjekt, ani na ochranné známky, patenty, druhy alebo určitý pôvod alebo výrobu, ak by to viedlo k uprednostneniu alebo vylúčeniu určitých podnikov alebo určitých produktov. Takýto odkaz sa povoľuje len výnimočne, ak nie je možné dostatočne presne a zrozumiteľne opísať predmet zákazky podľa odseku 3. Takýto odkaz je doplnený slovami ‚alebo rovnocenné‘.

…“

7 Príloha VII smernice 2014/24 s názvom „Vymedzenie určitých technických špecifikácií“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

1. ‚technická špecifikácia‘ znamená jedno z tohto:
   a) …
   b) v prípade verejných zákaziek na dodanie tovaru alebo verejných zákaziek na poskytnutie služieb špecifikácie v dokumente, ktorý vymedzuje požadované charakteristiky výrobku alebo služby, ako sú napríklad úrovne kvality, úrovne vplyvu na životné prostredie a klímu, dizajnové riešenie spĺňajúce všetky požiadavky (vrátane prístupnosti pre osoby s postihnutím) a posúdenia zhody, výkon, použitie výrobku, bezpečnosť alebo rozmery vrátane požiadaviek súvisiacich s výrobkom, pokiaľ ide o názov, pod ktorým sa výrobok predáva, terminológiu, symboly, skúšanie a skúšobné metódy, balenie, označovanie a etiketovanie, návod na použitie, výrobné postupy a metódy v ktorejkoľvek fáze životného cyklu tovaru alebo služby a postupy posudzovania zhody.“

Litovské právo

8 Články 2 a 23, ako aj príloha VI smernice 2004/18 boli do litovského práva prebraté § 3 a 25, ako aj prílohou 3 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (zákon litovskej republiky o verejnom obstarávaní). Pokiaľ ide o smernicu 2014/24, jej prebratie sa vykonalo prostredníctvom zákona XIII-327 z 2. mája 2017. Tento zákon nadobudol účinnosť 1. júla 2017.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

9 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že 22. júna 2016 poliklinika Dainava Kaunas uverejnila výzvu na predkladanie ponúk, nazvanú „Prenájom laboratórnych zdravotníckych diagnostických zariadení a obstaranie služieb a materiálu na zabezpečenie ich riadneho prevádzkovania“. Táto výzva na predkladanie ponúk bola rozdelená na 13 častí. Hodnota časti výzvy na predkladanie ponúk, ktorej sa týka konanie vo veci samej, dosahovala 250 000 eur.

10 Dňa 4. júla 2016 Roche Lietuva v rámci sťažnosti uviedla, že technické špecifikácie uvedené v prílohe č. 1 súťažných podkladov neprimerane obmedzili hospodársku súťaž medzi dodávateľmi z dôvodu ich vysokej špecifickosti a že v skutočnosti boli prispôsobené charakteristikám výrobkov určitých výrobcov prístrojov na rozbor krvi. Poliklinika Dainava Kaunas rozhodnutím zo 14. júla 2016 zmenila určité ustanovenia technických špecifikácií.

11 Keďže Roche Lietuva tieto zmeny vykonané v nadväznosti na jej sťažnosť neuspokojili, 28. júla 2016 podala žalobu pred vnútroštátnymi súdmi.

12 Tak prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, na ktoré sa obrátila Roche Lietuva, zamietli žalobu tejto spoločnosti v dňoch 6. októbra a 14. decembra 2016, najmä z dôvodu, že na jednej strane poliklinika Dainava Kaunas pri vypracovaní podrobných technických špecifikácií v súvislosti s jej požiadavkami na kvalitu vyšetrení a ochranu zdravia osôb správne použila svoju právomoc posúdenia a na druhej strane, že žalobkyňa v konaní vo veci samej nepreukázala, že predmetné výzvy na predkladanie ponúk boli prispôsobené konkrétnym zariadeniam alebo výrobcom.

13 Dňa 28. decembra 2016 poliklinika Dainava Kaunas stiahla predmetnú výzvu na predkladanie ponúk v nadväznosti na žiadosť Viešųjų pirkimų tarnyba (Úrad pre verejné obstarávanie, Litva) v tomto zmysle, pričom uvedený úrad konštatoval porušenie iných uplatniteľných ustanovení, ako sú ustanovenia uvádzané v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

14 Roche Lietuva preto 17. januára 2017 podala kasačný opravný prostriedok na Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Najvyšší súd, Litva), ktorý túto vec preskúmal 17. mája 2017. Uznesením z 19. júna 2017 tento súd *ex officio* rozhodol o opätovnom začatí konania. Informoval účastníkov konania, že má v úmysle prekročiť rámec kasačného opravného prostriedku a vyzval účastníkov konania, ako aj úrad pre verejné obstarávanie na predloženie pripomienok k ustanoveniam súťažných podkladov, ktoré vymedzujú nie požiadavky vzťahujúce sa na služby (zdravotnícke analýzy), ale požiadavky týkajúce sa tovaru potrebného na poskytovanie týchto služieb.

15 Vnútroštátny súd sa pýta na mieru voľnej úvahy verejného obstarávateľa, akým je žalovaná vo veci samej, pokiaľ ide o stanovenie špecifických charakteristík zdravotníckych plnení, ktoré sa majú obstarať, vo výzve na predkladanie ponúk, pokiaľ toto obstaranie smeruje nie k tomu, aby nimi disponovala autonómne, ale ako prostriedkom na vykonanie lekárskych vyšetrení. V tejto súvislosti sa uvedený súd pýta, či tento verejný obstarávateľ splnil zákonné požiadavky, či fungovanie zariadenia bolo definované ako funkčná požiadavka, spojená nie s izolovaným fungovaním alebo s charakteristikami tohto zariadenia, ale s výsledkom tohto fungovania, najmä pokiaľ ide o rýchlosť alebo spoľahlivosť týchto vyšetrení, ako aj použité metódy.

16 Za týchto okolností Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa ustanovenia článkov 2 a 23, ako aj prílohy VI smernice 2004/18 (či už spolu, alebo samostatne, pričom tento výklad nie je obmedzený na uvedené ustanovenia) vykladať a chápať v tom zmysle, že v prípade, keď si verejný obstarávateľ – zdravotnícke zariadenie – chce obstarať tovar (zdravotnícke diagnostické zariadenia a materiál) alebo určité práva k nemu prostredníctvom postupu verejného obstarávania, aby mohol sám vykonávať testy, v rámci svojej voľnej úvahy je oprávnený stanoviť v technických špecifikáciách len také požiadavky na tento tovar, v ktorých nie sú samostatne opísané jednotlivé prevádzkové (technické) vlastnosti týchto zariadení a/alebo materiálu a vlastnosti súvisiace s jeho používaním (funkčné vlastnosti), ale namiesto toho sú v nich vymedzené kvalitatívne parametre testov, ktoré sa majú vykonávať, ako aj činnosť testovacieho laboratória, ktorých obsah musí byť samostatne opísaný v špecifikáciách predmetného postupu verejného obstarávania?“

Úvodné poznámky

17 Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, vo svojej otázke odkazuje na určité ustanovenia smernice 2004/18. Pokiaľ ide o uplatniteľnosť tejto smernice z časového hľadiska, treba uviesť, že oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania dotknutého vo veci samej bolo uverejnené 22. júna 2016, teda po dátume, ku ktorému sa stalo účinným zrušenie uvedenej smernice, ktorý bol podľa článku 91 prvého odseku smernice 2014/24 stanovený na 18. apríla 2016.

18 V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora je teda uplatniteľnou smernicou v zásade tá smernica, ktorá platila v okamihu, keď si verejný obstarávateľ vybral druh konania, ktoré použije, a definitívne sa rozhodol, či zadaniu verejnej zákazky musí predchádzať vyhlásenie súťaže (rozsudok zo 14. septembra 2017, Casertana Costruzioni, C-223/16, EU:C:2017:685, bod 21 a citovaná judikatúra).

19 Treba dodať, že články 2 a 23 smernice 2004/18 boli v zásade prebraté v uvedenom poradí do článku 18 ods. 1 a článkov 42 až 44 smernice 2014/24. Obsah prílohy VI smernice 2004/18 bolo v zásade prebraté do prílohy VII smernice 2014/24. Podmienky uplatniteľné na technické špecifikácie definujúce požadované charakteristiky prác, služieb alebo dodávok tvoriacich predmet verejného obstarávania sú konkrétnejšie upravené článkom 42 poslednej uvedenej smernice.

20 Z toho vyplýva, že na podanie užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu je potrebné vykladať relevantné ustanovenia smernice 2014/24.

O prejudiciálnej otázke

21 Vzhľadom na vyššie uvedené sa treba domnievať, že svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, v akom rozsahu, za uplatnenia článkov 18 a 42 smernice 2014/24, ako aj zásad rovnosti zaobchádzania a proporcionality, verejný obstarávateľ pri vypracovaní technických špecifikácií výzvy na predkladanie ponúk týkajúcej sa obstarania zdravotníckych dodávok môže udeliť dôležitosť individuálnym charakteristikám prístrojov alebo výsledku fungovania týchto prístrojov.

22 Na úvod Európska komisia spochybňuje prípustnosť tejto otázky vzhľadom na skutočnosť, že výzva na predkladanie ponúk, ktorej sa týka konanie vo veci samej, bola stiahnutá, takže táto otázka má hypotetickú povahu.

23 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora prislúcha v rámci konania zavedeného článkom 267 ZFEÚ výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vo veci koná a musí niesť zodpovednosť za súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétnej veci posúdil tak nevyhnutnosť, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, ak sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie. V rámci postupu spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi upraveného v článku 267 ZFEÚ platí totiž pri otázkach týkajúcich sa práva Únie prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom v zmysle uvedeného článku, iba pokiaľ požiadavky na obsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvedené v článku 94 rokovacieho poriadku Súdneho dvora nie sú splnené, alebo pokiaľ je zjavné, že výklad alebo posúdenie platnosti predpisu Únie, o ktoré žiada vnútroštátny súd, nemajú žiadny vzťah k existencii alebo predmetu sporu vo veci samej, alebo pokiaľ ide o hypotetický problém (rozsudok z 25. júla 2018, Confédération paysanne a i., C-528/16, EU:C:2018:583, body 72 a 73, ako aj citovaná judikatúra).

24 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uviedol vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania viacero dôvodov uvádzajúcich príčiny, pre ktoré napriek skutočnosti, že predmetná výzva na predkladanie ponúk bola stiahnutá, podľa vnútroštátneho práva pretrvával právny záujem na rozhodnutí sporu vo veci samej. Za týchto podmienok treba konštatovať, že položenú otázku nemožno považovať za hypotetickú, a v dôsledku toho ju treba považovať za prípustnú.

25 Pokiaľ ide o meritum veci, podľa článku 42 ods. 1 prvého pododseku smernice 2014/24 technické špecifikácie vymedzené v prílohe VII bode 1 tejto smernice sa nachádzajú v súťažných podkladoch a stanovujú požadované charakteristické znaky prác, služieb alebo tovaru.

26 Podľa článku 42 ods. 3 tejto smernice môžu byť technické špecifikácie formulované viacerými spôsobmi, buď pomocou výkonnostných alebo funkčných požiadaviek, alebo odkazom na technické špecifikácie a podľa poradia na vnútroštátne normy, ktorými sa transponujú európske normy, európske technické osvedčenia, spoločné technické špecifikácie, medzinárodné normy, iné technické referenčné systémy zavedené európskymi úradmi pre normalizáciu, alebo ak takéto špecifikácie neexistujú, odkazom na vnútroštátne normy, vnútroštátne technické osvedčenia alebo vnútroštátne technické špecifikácie týkajúce sa dizajnu, kalkulácií, vykonania prác a použitia tovaru, alebo nakoniec kombináciou týchto dvoch spôsobov.

27 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že uvedený článok 42 ods. 3, ktorý stanovuje, že technické špecifikácie majú byť formulované pomocou dostatočne presných výkonnostných alebo funkčných požiadaviek, alebo odkazom na technické špecifikácie a rôzne normy, nijako nevylučuje, aby v rámci výzvy na predkladanie ponúk týkajúcej sa zdravotníckych dodávok určených na vykonávanie lekárskych vyšetrení boli spresnené charakteristiky fungovania a používania jednotlivých požadovaných zariadení a prostriedkov.

28 Okrem toho treba poznamenať, že na jednej strane znenie článku 42 ods. 3 smernice 2014/24 nestanovuje hierarchiu medzi metódami formulovania technických špecifikácií a neudeľuje prednosť ani jednej z týchto metód.

29 Na druhej strane z tohto ustanovenia vyplýva, že právna úprava Únie týkajúca sa technických špecifikácií priznáva obstarávateľovi v rámci formulovania technických špecifikácií zákazky širokú mieru voľnej úvahy.

30 Táto miera voľnej úvahy je odôvodnená skutočnosťou, že verejní obstarávatelia majú najlepší prehľad o dodávkach, ktoré potrebujú, a dokážu najlepšie určiť požiadavky, ktoré musia byť splnené, aby sa dosiahli požadované výsledky.

31 Smernica 2014/24 však stanovuje určité obmedzenia, ktoré musí verejný obstarávateľ dodržať.

32 V článku 42 ods. 2 smernice 2014/24 sa najmä požaduje, aby technické špecifikácie umožňovali hospodárskym subjektom rovnaký prístup k postupu obstarávania a nemali za následok vytváranie neopodstatnených prekážok otváraniu verejného obstarávania hospodárskej súťaži.

33 Táto požiadavka konkretizuje na účely formulovania technických špecifikácií zásadu rovnosti zaobchádzania uvádzanú v článku 18 ods. 1 prvom pododseku uvedenej smernice. Podľa tohto ustanovenia verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentným a primeraným spôsobom.

34 Ako už Súdny dvor rozhodol, zásady rovnosti zaobchádzania, zákazu diskriminácie a transparentnosti majú kľúčový význam, pokiaľ ide o technické špecifikácie, vzhľadom na nebezpečenstvo diskriminácie spojené s ich výberom alebo so spôsobom, akým sú formulované (pozri, pokiaľ ide o smernicu 2004/18, rozsudok z 10. mája 2012, Komisia/Holandsko, C-368/10, EU:C:2012:284, bod 62).

35 Okrem toho v článku 18 ods. 1 druhom pododseku smernice 2014/24 sa spresňuje, že obstarávanie sa nesmie robiť so zámerom vylúčiť ho z rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice alebo s cieľom umelo zúžiť hospodársku súťaž, a že hospodárska súťaž sa považuje za umelo zúženú, ak je návrh obstarávania vypracovaný so zámerom neprimerane zvýhodniť či znevýhodniť niektoré hospodárske subjekty.

36 V rovnakom zmysle odôvodnenie 74 smernice 2014/24 stanovuje, že technické špecifikácie by sa preto mali „formulovať takým spôsobom, aby sa zabránilo umelému zúženiu hospodárskej súťaže na základe požiadaviek, ktoré zvýhodňujú konkrétny hospodársky subjekt tým, že sa do nich budú premietať kľúčové charakteristické znaky tovarov, služieb alebo prác, ktoré tento hospodársky subjekt zvyčajne ponúka“. Podľa tohto odôvodnenia „by malo byť možné predložiť ponuky, ktoré odrážajú rozmanitosť technických riešení, noriem a technických špecifikácií na trhu“.

37 Dodržiavanie týchto požiadaviek je o to viac dôležité, ak, ako v danom prípade, technické špecifikácie uvádzané v súťažných podkladoch sú formulované mimoriadne podrobne. Čím sú totiž technické špecifikácie podrobnejšie, tým vyššie je riziko, že výrobky určitého výrobcu budú zvýhodnené.

38 Je pravda, že ako to vyplýva z článku 42 ods. 4 smernice 2014/24, výnimočne a ak nie je možné dostatočne presne a zrozumiteľne opísať predmet zákazky podľa článku 42 odseku 3 tejto smernice, možno uviesť odkaz na výrobu alebo na určitý pôvod alebo postup, ktorý charakterizuje výrobky alebo služby, ktoré poskytuje konkrétny hospodársky subjekt, alebo na ochrannú známku alebo patent, pokiaľ si to vyžaduje predmet zákazky a ak sú splnené podmienky stanovené na tento účel smernicou 2014/24, najmä ak je takýto odkaz v zadávacích podkladoch doplnený slovami „alebo rovnocenné“. Vzhľadom na to, že toto ustanovenie má povahu výnimky, podmienky, za akých môže verejný obstarávateľ využiť takúto možnosť, však musia byť vykladané striktne.

39 Podľa judikatúry totiž v oblasti verejného obstarávania prác nepridanie slov „alebo rovnocenné“ po označení určitého výrobku v súťažných podkladoch môže nielen odradiť hospodárske subjekty využívajúce systémy podobné týmto výrobkom od predloženia ponuky v postupe verejného obstarávania, ale aj vytvoriť prekážky v dovozných tokoch v cezhraničnom obchode v Únii, čím vyhradí verejné obstarávanie len pre dodávateľov, ktorí ponúkajú použitie konkrétne uvedeného výrobku (pozri v tomto zmysle uznesenie z 3. decembra 2001, Vestergaard, C-59/00, EU:C:2001:654, bod 22 a citovanú judikatúru).

40 S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil, či pri zohľadnení miery voľnej úvahy, ktorú má verejný obstarávateľ pri stanovení technických špecifikácií podľa kvalitatívnych požiadaviek v závislosti od predmetu relevantného obstarávania, mimoriadne podrobná povaha technických špecifikácií, o ktorú ide vo veci samej, nevedie k nepriamemu zvýhodneniu uchádzača.

41 Dôležité je tiež, že stupeň podrobnosti technických špecifikácií je v súlade so zásadou proporcionality, čo znamená najmä preskúmanie otázky, či je tento stupeň podrobnosti potrebný na dosiahnutie sledovaných cieľov.

42 Vzhľadom na uvedené je potrebné zdôrazniť, že zásada proporcionality sa uplatňuje osobitným spôsobom v citlivej oblasti verejného zdravia. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pri posudzovaní dodržania zásady proporcionality v tejto oblasti členským štátom treba zohľadniť skutočnosť, že zdravie a život osôb zaujímajú prvé miesto medzi statkami a záujmami chránenými Zmluvou o FEÚ, a že členským štátom prináleží rozhodnúť o úrovni, na ktorej chcú zaistiť ochranu verejného zdravia, a o spôsobe, akým sa má táto úroveň dosiahnuť. Vzhľadom na to, že sa táto úroveň môže v jednotlivých členských štátoch líšiť, treba členským štátom priznať určitú mieru voľnej úvahy (rozsudok z 8. júna 2017, Medisanus, C-296/15, EU:C:2017:431, bod 82 a citovaná judikatúra).

43 V tomto kontexte tiež treba poznamenať, že ako bolo pripomenuté v bode 11 odporúčaní Súdneho dvora pre vnútroštátne súdy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania (Ú. v. EÚ C 257, 2018, s. 1), hoci Súdny dvor pri vydaní svojich rozhodnutí nevyhnutne zohľadňuje právny a skutkový stav, tak ako ho vymedzil vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, neaplikuje však na danú vnútroštátnu vec právo Únie. Súdny dvor sa pri podávaní výkladu alebo rozhodovaní o platnosti práva Únie okrem iného snaží dať odpoveď, ktorá bude užitočná pre riešenie sporu vo veci samej, ale je úlohou vnútroštátneho súdu, aby z tejto odpovede vyvodil konkrétne závery. Z týchto dôvodov je výklad poskytnutý Súdnym dvorom obvykle vyjadrený *in abstracto*.

44 V prejednávanej veci prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na vyššie uvedené výkladové prvky konkrétne posúdil súlad technických špecifikácií, ktorých sa týka konanie vo veci samej, so zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality.

45 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že články 18 a 42 smernice 2014/24 sa majú vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia neukladajú verejnému obstarávateľovi pri vypracovaní technických špecifikácií výzvy na predkladanie ponúk týkajúcej sa obstarania zdravotníckych dodávok udeliť v zásade prednosť buď dôležitosti individuálnych charakteristík lekárskych prístrojov, alebo dôležitosti výsledku fungovania týchto prístrojov, ale vyžadujú, aby technické špecifikácie ako celok boli v súlade so zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby posúdil, či v spore, ktorý mu bol predložený, predmetné technické špecifikácie zodpovedajú týmto požiadavkám.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

Články 18 a 42 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia neukladajú verejnému obstarávateľovi pri vypracovaní technických špecifikácií výzvy na predkladanie ponúk týkajúcej sa obstarania zdravotníckych dodávok udeliť v zásade prednosť buď dôležitosti individuálnych charakteristík lekárskych prístrojov, alebo dôležitosti výsledku fungovania týchto prístrojov, ale vyžadujú, aby technické špecifikácie ako celok boli v súlade so zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby posúdil, či v spore, ktorý mu bol predložený, predmetné technické špecifikácie zodpovedajú týmto požiadavkám.

Podpisy